

Порівняльна характеристика пасивних конструкцій із ‘be-passive’ та ‘get-passive’ (на матеріалі British National Corpus)

Функціонування структур пасивного стану англійської мови займає важливе місце у сучасній граматиці, внаслідок розгалуженої системи вживання пасивних речень та їх смислового наповнення. Проблема функціонування пасивного стану вивчалась як вітчизняними, так і зарубіжними вченими, серед яких: Б. І. Роговська (1967), Н. М. Раєвська (1970), Б. О. Ільш (1971), Н. А. Кобріна (1999), І. О. Алєєксєєва (2007), О. І. Федоренко (2008), С. М. Сухорольська (2008), Діані Лі (2008), Дж. Пакік (2009), Домінік Томпсон (2012) та інші.

Об’єктом дослідження являються пасивні конструкції у сучасній англійській мові.

Предметом нашої роботи є пасивні конструкції із ‘get’ та ‘be’, особливості їхнього вживання у мовленні.

Метою представленої статті є аналіз особливостей функціонування ‘get-passive’ та ‘be-passive’ у текстах, що дає можливість дослідити їхні спільні та відмінні риси.

Актуальність даного дослідження полягає у тому, що функціонування пасивних конструкцій представляє особливий інтерес у розвитку сучасного мовознавства англійської мови. Розкриття основних характеристик та особливостей вживання ‘be-passive’ та ‘get-passive’ має велике значення для вивчення мови.

Пасивний стан сучасної англійської мови є визначальною системою, що включає в себе різноманітні конструкції. Відзначимо, що існує декілька підходів до класифікації пасивних конструкцій в англійській мові. Традиційно виділяють три типи конструкцій: прямі (direct passive), непрямі (indirect passive) та прийменникові (prepositional passive construction): 1) *I read a book* (активний стан); 2) *The book is read by me* (пасивний стан) [1, 123].

Згідно з наступною класифікацією виділяють прямий (*The letter was written yesterday*), непрямий (*I was given a very interesting book*), прийменниковий (*The doctor was sent for*), фразеологічний (*Care should be taken not to confuse these words*) та обставинний пасив (*The house has not been lived in for many years*) [2, 212].

Важливо відзначити, що різниця між двома варіантами пасивних форм: ‘be’ та ‘get’ ґрунтовно розглядалася як вітчизняними так і зарубіжними лінгвістами, серед яких Квірк (Quirk; 1985), Свартік (Svartvik; 1985), Хомський (Chomsky; 1981), Вайнер (Weiner; 1983) та Лабов (Labov; 1983), які висловилися про семантичну рівність ‘be-passive’ та ‘get-passive’ [4, 50].

Описуючи пасивні дієприкметники та їх конструкції, варто розділяти ‘be-passive’ та ‘get-passive’ як повноцінно сформовані граматичні символічні одиниці. Основна їх різниця полягає у семантичному наповненні та рівні граматикалізації, тобто зміні одного лексичного елемента іншим, впливаючи

при цьому на граматичну функцію [1, 125]. Зрештою, 'be-passive' прийнято вважати більш традиційним типом пасивних конструкцій, що вважається повністю інтегрованим у системі англійського дієслова. Окрім традиційної моделі утворення пасивного стану, 'be + Participle II', існує й інший приклад утворення пасивного стану, так званого пасиву в дії (Passive of Action), вираженого конструкцією 'get + Participle II'. З одного боку, загальне тлумачення цієї конструкції повністю відповідає традиційному, згідно з якого значення процесу спрямовується на підмет через об'єкт дії, однак на противагу 'be-passive', 'get-passive' створює більш живий характер дії, саме тому він частіше зустрічається у розмовному, емоційному мовленні [3, 215-235]. Розглянемо наступні приклади: 1. *He **was wounded***. 2. *He **got wounded***. У першому реченні увага акцентується головним чином на результаті окремої дії, а у наступному реченні на характері мовця. На підтвердження вищесказаного наведемо приклади із BNC: *That's an area where they're not gon na **get involved** unless there's an awful lot of money and yes, there is money, for them for a training budget ...*[BNC: HUE]. *Erm it – it varied really we saw our role in general as being to to support and and facilitate the activities that they wanted to get involved. Yeah* [BNC: FY7].

'Be-passive' та 'get-passive' мають дещо відмінні риси в утворенні форми, наповненні та конотативному значенні. У зв'язку з цим можна побудувати шкалу наростання активності суб'єкта, прийнявши за нульову ступінь пасивності суб'єкту з 'be', де перша ступінь буде представлена псевдо-активними суб'єктами – підметами, що означають неживі предмети. Другим ступенем можна вважати активність суб'єкта, що бере участь у досягненні результату, про який йдеться в реченні. Унаочнимо вищесказане: *The window **was broken** by my younger son. I know how the window **got broken***. Третя ступінь активності суб'єкта представлена в реченнях з формами 'get', що передають значення зворотності, типу *get washed/ dressed/ lost/ confused/ engaged/ married/ divorced*. В таких реченнях суб'єкт сам є виконавцем дії: *Tom and Alice are going to **get married***. У реченнях з формами 'be', на відміну від речень з 'get', передається значення стану суб'єкту чи місце, що означається підметом, стає об'єктом дії: *He **is married** to his work. They **were married** by a priest*.

Важливо зазначити, що для 'get-passive' характерно мати у ролі підмета особу, в той час, коли з 'be-passive' найчастіше вживаються неживі предмети. Наприклад: *I **got thrown** across the room and everything went white. It was painful and very terrifying* [BNC: CH1].

Крім того, 'get-passive' частіше пропонує ідею активної участі, певних зусиль чи відповідальності агенса в досягненні певної дії, що виражається дієприкметником. Часто виконавець дії виступає другорядним по відношенню до власне дії. Іншими словами, мовець приділяє більше уваги результату, ніж особі, що відображається на виборі граматичних структур [3, 220]. Проаналізуємо особливості вживання 'get-passive' у наведеному прикладі: *'What do you say? We know how you feel! He always pays you though don't he Geoff? No problem at all. Oh this is ... Mind grandma, it's a bit strong ... most he said, don't get done. In what one? Well er you know Tony says oh we want this and*

*we want that he shall have to employ somebody to do, do them so there's no just **get involved**. Cor! with too much. Ooh! Yeah. We ought to had Emma here now didn't we? Yeah she likes a glass of sherry don't she?*'. Окрім «динамічного» 'get-passive', вживаються ще й слова-вигуки, окличні речення, які сприяють передачі настрою висловлювання, виражають емоційний стан героїв. Отже, у світлі вищесказаного, можемо стверджувати, що 'get-passive' підкреслює напруженість, жвавість розмови та експресивність мовців.

'Get-passive' також виражає ситуації, що є небажаними по відношенню до виконавця дії, коли 'be-passive' в цьому аспекті є абсолютно нейтральними. Наприклад: *I think our new government may make a tremendous mistake here by not realising this and failing to send any writers to prison. The result will be that Hungarian writers will **get forgotten** outside Hungary* [BNC; AE8].

Для того, щоб показати певні обмеження між двома пасивними конструкціями, зауважимо, що 'be' зазвичай легко перетворюється на 'get', однак конструкцію з 'get' не завжди можна передати, використовуючи допоміжне дієслово 'be'. Наприклад: *Our priorities **get turned** inside out, they get inverted. Scientists contend that the principles of natural law that govern our universe can not be turned aside, you can not ignore them, they are fixed, they are great things that, that you can not alter* [BNC: KJV].

Підсумовуючи все вищесказане відзначимо, що у сучасній англійській мові 'be-passive' є немаркованим, на відміну від 'get-passive' і у зв'язку з цим змінюється статус допоміжного дієслова 'be' та 'get'. Таким чином, можемо стверджувати, що 'get-passive' та 'be-passive' не завжди є взаємозамінними, однак можемо передбачити, що з часом 'get-passive' набуде ширшого вжитку у сучасній англійській мові як ще одна незалежна форма пасивного стану.

Література

1. Алексеева І.О. Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови: Підручник / І.О. Алексеева. – Вінниця, «Нова книга», 2007. – 320 с.
2. English Grammar. Theory: study manual for students and researchers – Граматика англійської мови. Теоретичний курс : навч. посіб. для студ. і асп. / О. І. Fedorenko, S. M. Sukhorolska. – Lviv: Lviv Ivan Franko National University Publishing Center, 2008. – 359 p.
3. Jerome Puckica. Passive Constructions in Present-Day English / Puckica Jerome // Language. – 2009. – P. 215-235.
4. Reed. L. (2011). Get-Passives. The Linguistic Review, 28(1), 41-78
5. British National Corpus (1980-1993).